

Sammenligning af ”grundig naturhandleplan” med ”landmandsudgave” og ”ideer ud fra delområder”

I den grundige naturhandleplan indgår der en række beskrivelser på grundlag af grundige botaniske monitoringer baseret på gennemgang af stort set hele driftsområdet, se Tabel 1.

I naturhandleplan – landmandsudgave er de for plejepraksis og værdisætning mest væsentlige elementer i den grundige naturhandleplan koncentreret på to sider. Oversigt over indhold, se Tabel 1.

Light udgaven, ”ideer til naturpleje”, er baseret på gennemgang af en mindre del af driftsområdet, og vi kan ikke være sikre på at det er det bedste, der er gennemgået. Vi vælger en fokusart fra området, men det er ikke nødvendigvis den mest oplagte repræsentant for hele det afgræssede område. Men der er valgt en art at promovere kødet på, hvis der altså er arter af en vis naturkvalitet. Det er kun muligt at pege på problemarter i det område, der vurderes. Dvs. der kan være andre problemarter, inkl. invasive arter som vi ikke får med.

I light udgaven kan vi ikke give anbefalinger, der baseres på området som helhed, dvs. give anbefaling til hvordan den bedste pleje for naturhensyn kan foregå, f.eks. om nogle delfolde skal have græsningspause, om nogle folde især skal afgræsses tidligt eller sent på sæsonen.

Vi kan med light udgaven sige noget om strategi på det givne sted, som vi har set, men vi kan ikke vurdere om dyrene kan ændre deres pleje gennem lokalisering af vand, salt, overgange etc. Light udgaven giver ikke data om strukturen, naturkvalitet, HNV-muligheder, men der kan opridses målsætninger.

Nogle steder kan en light udgave være dækkende, f.eks. hvis små arealer. Andre steder som f.eks. Gåsemosen og Spøttrup er det slet ikke dækkende. Se kommentarer vedrørende de to typer planer i Tabel 2, hvor der er kommentarer for de fire områder, hvor vi har afprøvet ”ideer ud fra delområde” (light udgave). Hvis vi havde lavet en light udgave til Støvringgaard, havde vi ikke opdaget de bedste partier. Vi havde heller ikke set problemet med de store bestande af strandsvingel.

Tidsforbrug til light udgave, hvor et kort over området er klart markeret op på forhånd, er: 1 time før besøg (se på kort og tale med landmand om hvor der er mest natur), 1 time på det formodede mest naturholdige delområde, 1 time beskrivelse i tekst, 1 t tilretning og fotos. Dvs. ca. 4 timer + kørsel. (Og det kan være svært at holde, området kan også være langt fra tilkørselssted). I praksis vil det med det hele nok være en arbejdsdag.

Light udgaven er bedre end ingen udgave, men vi overvejer en form, hvor der bliver tid til at se hele arealet, hvor artsregistreringen fokuserer på rigtig gode arter hhv. problemarter ud over det ’kliniske erfaringsblik’, dvs. den nedskrevne del af artsregistreringen reduceres, med mindre landmanden ønsker at få tjekket muligheden for bedre HNV-score.

Derudover har projektet fået støtte fra Kvægafgiftsfonden, Region Midtjylland samt kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro og Randers.

Tabel 1.	Grundig naturhandleplan	Naturhandleplan - Landmands udgave*	Ideer til naturpleje - ud fra delområde
Områdeinddeling i forh. til plejebenhov	x	x	
§3 beskrivelse	x	x	x
Natura 2000 (Prior) og HNV-kort	x		
Naturkval. score og landsgennemsnit	x		
Ansvarsarter	x	x	
Plus- og minusarter	x	(x)	(x)
Artsbeskrivelse i områder - Excel lister foreligger	x		
Georefererede dokumentations cirkler	x		
Strukturbeskrivelse og ideal struktur	x		
Lang- og korttidsmål samt metode til at nå disse i praksis	x	x	(x)
Anbefalinger for delområde			x

*Landmandsudgaven er baseret på den grundige plan, men kan også skrives uden alle detaljerne i den grundige plan, f.eks. uden en så omfattende artsregistrering, men baseret på de bedste arter og problemarter.

Tabel 2. Forskelle mellem "ideer til naturpleje" (light udgaven) og den grundige naturhandleplan.

Areal	Bliver de bedste ansvarsarter fundet i ideer (blandt plusarter)	Bliver de vigtigste problemarter fundet i ideer (blandt minusarter)	Væsentlige forskelle i øvrigt
Kastbjerg Ådal Hegn A	To ud af tre	Delvist	Der opdages ikke et rigtig godt område med plettet gøgeurt, med behov for at blive mere tilgængeligt for de græssende dyr. Desuden at der er større områder af høj naturkvalitet, som har brug for højere græsningsindsats evt. kombineret med slæt eller afpudsning andre steder.
Hjerl Hede	I mosen, ej i heden	Vortebirk og tørst, men ikke rynket rose, gyvel og brombær	Græshede områderne bliver der ikke tid til at se på ved den hurtige runde. (Hjerl Hede var atypisk til denne sammenligning, fordi vi i forvejen havde været på tur til området to gange med projektet og dermed kendte til området på forhånd).
Spøttrup Sø	En af to	En enkelt – men der er flere	I den hurtige blev der slet ikke tid til at se østsiden, der viste sig at være med meget lav naturkvalitet og en ringe afgræsning. Her kan der gøres mere for fuglelivet ved en målrettet indsats, hvis der fokuseres på en naturmæssig forbedring.
Gåsemosen	Her havde vi ikke set de plusarter, der blev valgt i den endelige plan	Væsentlige minusarter er med	En prioritering mellem delfolde er med i den store udgave, men denne del er mere løseligt beskrevet i light udgaven, hvor der ikke har været mulighed for et samlet overblik.